

Sygn. akt V ACa 1290/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Bernard Chazan

Sędziowie: SA Ewa Kaniok (spr.)

SO del. Marcin Polakowski

Protokolant: Aleksandra Napiórkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w P.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu (...) Szpitalowi (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt IV C 1171/16

postanawia:

I. uchylić zaskarżony wyrok oraz nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu nakazowym w dniu 16 sierpnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt IV Nc 752/16 i umorzyć postępowanie;

II. zasądzić od (...) Szpitala (...) w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w P. kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Marcin Polakowski Bernard Chazan Ewa Kaniok

Sygn. akt V ACa 1290/17

UZASADNIENIE

Powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w P. w dniu 14 lipca 2016 roku (data prezentaty) wniósł w trybie nakazowym pozew o zasądzenie od (...) Szpitala (...) w W. kwoty 219.032,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych - na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. poz. 403) od szczegółowo wskazanych kwot cząstkowych. Wniósł także o zasądzenie od pozwanego kwoty 4.731,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

W dniu 16 sierpnia 2016r. Sąd uwzględnił roszczenie powoda wydając nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozwany wniósł od tego nakazu zarzuty domagając się jego uchylenia w całości i oddalenia powództwa, oraz zasądzenia od powoda kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym dnia 16 sierpnia 2016 r. w sprawie o sygnaturze IV Nc 752/16 stwierdzając, że wobec wykonania przez powoda zobowiązań wynikających z umów, pozwany powinien był zapłacić należność w terminach wynikających z wystawianych faktur. Poza tym Sąd uznał za zasadne zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 4.731,09 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013r., poz. 403, ze zm.). Powyższa kwota stanowi równowartość kwoty 40 euro za każdą transakcję wykonawczą przeliczoną na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenia pieniężne stało się wymagalne.

Na podstawie regulacji art. 481 k.c. za uzasadnione Sąd uznał zasądzenie na rzecz powoda odsetek na zasadzie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych od niezapłaconych faktur VAT od dnia wymagalności poszczególnych faktur, zgodnie z żądaniem pozwu.

Sąd nie znalazł podstaw do zwolnienia pozwanego od obowiązku zapłaty na rzecz powoda kosztów procesu w oparciu o treść art. 102 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucił naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegające na niedopełnieniu przez Sąd I instancji obowiązku pełnego, rzetelnego i wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego;
2. art. 328 § 2 k.p.c. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegające na tym, iż Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ograniczył się jedynie do stwierdzenia bez wskazania racjonalnej podstawy merytorycznej uwzględniającej specyfikę placówki pozwanego, iż w niniejszej sprawie nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o określenie wykonania zobowiązania poprzez rozłożenie należności na raty oraz odstąpienie od obciążania placówki pozwanego kosztami procesu;
3. art. 320 k.p.c. poprzez uznanie, iż nie zachodzą uzasadnione okoliczności do rozłożenia zobowiązania na raty;
4. art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez jego błędną wykładnię;
5. art. 102 k.p.c. oraz art. 98 § 1 k.p.c. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegające na tym, iż Sąd I nie uwzględnił wniosku pozwanego o odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu;
6. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych przez Sąd I instancji za podstawę wydanego wyroku, który miał wpływ na treść tego orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż brak jest przesłanek szczególnych uzasadniających określenie wykonania zobowiązania poprzez rozłożenie należności na raty oraz odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu, podczas gdy okoliczności sprawy nie uzasadniają tego stanowiska.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku w całości i oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania głównego z odsetkami poprzez rozłożenie należności na 4 raty płatne kwartalnie, począwszy od dnia 1 września 2017 r. ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego i oddalenie powództwa w zakresie kwoty 4.731,09 zł tytułem opłaty po 40 Euro od każdej z faktur, oraz odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa

procesowego, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 10 października 2018 r., pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż wyrok Sądu Okręgowego został w całości wykonany. Pełnomocnik powódki potwierdził wykonanie świadczenia zasądzonego przez Sąd I instancji i cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 386 § 3 k.p.c., jeżeli w postępowaniu apelacyjnym pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, Sąd drugiej instancji uchyla wyrok oraz odrzuca pozew lub umarza postępowanie. Stosownie do art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. W świetle art. 203 § 1 k.p.c. pozew może zostać cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia aż do wydania wyroku. Dopuszczalność cofnięcia pozwu podlega ocenie Sądu (art. 203 § 4 k.p.c.) w kontekście zgodności z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

W związku z faktem, że na rozprawie apelacyjnej w dniu 10 października 2018 r. powód cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia zachodziła potrzeba umorzenia postępowania w sprawie. Wobec tego, że cofnięcie pozwu nastąpiło po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji i po wniesieniu apelacji przez pozwanego konieczne było uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji oraz nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w postępowaniu nakazowym w dniu 16 sierpnia 2016r. w sprawie IV Nc 752/16 , o czym Sąd Apelacyjny postanowił - jak w sentencji - w oparciu o art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny przyjął, że brak było podstaw do odrzucenia apelacji pozwanego pomimo niewykonania przez niego wezwania do uzupełnienia braków formalnych apelacji zgodnie z zarządzeniem z dnia 07 sierpnia 2018 r., (k.317). Przepis art. 370 k.p.c. o odrzuceniu apelacji, której strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie, należy rozumieć w ten sposób, że dotyczy on tylko takich braków formalnych apelacji, które uniemożliwiają nadanie jej prawidłowego biegu

W ocenie Sądu odwoławczego, apelacja strony pozwanej nie zawiera braków, które uniemożliwiłyby nadanie jej biegu. W apelacji sformułowano zakres zaskarżenia podając, że wyrok Sądu I instancji zaskarżony został w całości. Wskazano wartość przedmiotu zaskarżenia, wyartykułowano wnioski apelacji, które są czytelne i zrozumiałe, pozwany domaga się rozłożenia należności na 4 raty kwartalne a skoro nie różnicuje wysokości rat, to należy przyjąć, że raty mają być równe. Wskazano także w jakim zakresie pozwany domaga się oddalenia powództwa. Zatem nie ulega wątpliwości jaka kwota ma być rozłożona na raty i jaka ma być wysokość rat. Apelacja strony pozwanej zawiera więc te wszystkie elementy, które są niezbędne do jej rozpoznania, w konsekwencji dopuszczalne było nadanie jej biegu.

Rozstrzyganie o kosztach postępowania w oparciu o zasadę słuszności wyrażoną w art. 102 k.p.c. stanowi wyjątek od ogólnej zasady z art. 98 § 1 k.p.c. i znajduje zastosowanie wyłącznie, gdy obciążenie strony przegrywającej pełnymi kosztami procesu przeciwnika byłoby w sposób rażący i oczywisty niezgodne z zasadami słuszności (tak Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniu z dnia 3 grudnia 2010 r. sygn. akt I Cz 120/10, Lex nr 818566).

W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zachodzą podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. i obciążenia pozwanego (...) Szpitala (...) w W. jedynie połową kwoty należnej stronie przeciwnej tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Cofnięcie pozwu jest konsekwencją spełnienia przez pozwanego świadczenia zasądzonego zaskarżonym wyrokiem Sądu I instancji, zatem pozwany jest stroną, która przegrała spór i która co do zasady powinna zwrócić przeciwnikowi

koszty niezbędne do celowego dochodzenia jego praw, jednak spełnienie świadczenia przed rozpoczęciem rozprawy apelacyjnej ma wpływ na nakład pracy pełnomocnika powoda w postępowaniu apelacyjnym, na czas trwania rozprawy i charakter zagadnień prawnych wymagających rozstrzygnięcia.

Niewątpliwie pozwany dał powody do wytoczenia powództwa, następnie wniósł apelację, co oznacza, że musiał się liczyć z okolicznością, iż wniesienie apelacji pociąga za sobą ewentualne koszty, które występują po stronie powodowej i są kosztami uzasadnionymi dlatego nie ma podstaw do odstąpienia od obciążenia pozwanego kosztami procesu za II instancję w całości.

Zła sytuacja finansowa placówek służby zdrowia nie może z góry prowadzić do uprzywilejowania tych podmiotów względem kontrahentów. Powód dostarczający usługi i towary, jest podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą, którego wynik finansowy, uzależniony jest również od faktycznego uzyskania zapłaty przez wierzycieli, co ma niewątpliwie wpływ na istnienie podmiotu na rynku. Zawierając umowy na dostawy pozwany powinien zabezpieczyć środki na realizację tych umów. Nie można zatem aprobować postawy pozwanego, który doprowadza do wszczynania przeciwko sobie postępowań sądowych, dotyczących wierzytelności w istocie niespornych. Powód nie może zatem pokrywać samodzielnie w całości kosztów procesu przez niego niezawinionych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zasądzenie na rzecz powoda 1/2 poniesionych przez niego kosztów postępowania apelacyjnego uzasadnione jest trudną sytuacją ekonomiczną pozwanego, rodzajem jego działalności statutowej, oraz faktem, iż przed rozpoczęciem rozprawy zaspokoił powoda w całości. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji art. 102 k.p.c., zaliczyć można nie tylko dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony, ale również te związane z samym przebiegiem postępowania. Zasadniczo w apelacji pozwany nie kwestionował istnienia dochodzonej należności a główną przyczynę wniesienia apelacji stanowiło dążenie do rozłożenia zadłużenia na raty. Z chwilą gdy pozyskał fundusze zaspokoił powoda w całości, co winno znaleźć odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu o kosztach procesu.

Kwota kosztów zastępstwa procesowego należnych stronie powodowej została ustalona według stawki minimalnej przewidzianej w § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800, Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.) wynoszącej 8.100 zł. Zasądzeniu uległa 1/2 tej kwoty.

SSO Marcin Polakowski SSA Bernard Chazan SSA Ewa Kaniok